

Malý krok dnes, veľký skok zajtra

Blahoslavená Guadalupe Ortiz de Landázuri zomrela pred 50 rokmi, 16. júla 1975. Pri tejto príležitosti si pripomíname jej život plný dobrodružstiev a služby druhým. Bola ženou, ktorá sa nechala prekvapiť Bohom a odpovedala radostným povolaním, ktoré odrážalo veľkosť Božej lásky.

16.07.2025

Aký je recept na šťastný život?
Dosiahnuť sen o finančnej stabilite?

Kariéru poznačenú rastom a sebarealizáciou? Útulný a bezpečný domov? Niektorí hovoria, že starí alchymisti hľadali kameň mudrcov, tajomnú látku schopnú premeniť bežné kovy na zlato, alebo podľa iných verzií elixír dlhovekosti, ktorý omladzuje a prináša nesmrteľnosť.

Na prvý pohľad nemá životopis Guadalupe Ortiz de Landázuri nič spoločné s objavením kameňa mudrcov a možno by v našich dnešných očiach nebol vzorom života plného veľkých úspechov. Ak sa však pozrieme bližšie na jej každodenný život, nájdeme „molekuly“, ktoré viedli k skutočnému receptu na šťastie: žena, ktorá žila každý deň s dôverou, že má za mentora najlepšieho Učiteľa, ktorý premenil jej život a životy mnohých ľudí a ktorý to robí aj dnes z Neba.

Keď človek prvýkrát vystúpil na Mesiac, počuli sme: „Toto je malý krok pre človeka, ale veľký skok pre ľudstvo.“ Život Guadalupe by sa dal preložiť podobne: malé kroky v bežnom živote pracujúcej ženy 20. storočia, veľký skok pre toľko životov, ktoré sa stretli s jej životom, a tak to bude pokračovať aj v priebehu histórie.

Neobyčajná normálnosť

Guadalupe sa narodila 12. decembra 1916, na sviatok patrónky Latinskej Ameriky, Panny Márie Guadalupskej. Bola treťou dcérou manželov Manuela Ortiza de Landázuriho a Eulogie Fernándezovej de Heredia a jediným dievčaťom v rodine. Po rodičoch zdedila viacero vlastností, ktoré prispeli k formovaniu jej osobnosti. Jej matka Eulogia bola štedrá, diskrétna, strohá, rozhodná a oddaná svojej rodine, hoci nebola príliš zručná v domácich prácach. Jej

otec Manuel – na rozdiel od zvykov svojej doby, najmä ako vojak z povolania – sa staral o deti: menil im plienky, kŕmil ich, hral sa s nimi a obsluhoval pri jedle, aby si jeho žena mohla oddýchnuť. Obaja vedeli vychovávať svoje deti v atmosfére slobody^[1].

Hoci to bola normálna rodina v Španielsku na začiatku 20. storočia, život Guadalupe bol poznačený niekoľkými udalosťami, ktoré sa vymykajú bežnému scenáru väčšiny ľudí: jej otec sa s rodinou presťahoval do Tetuánu, vtedajšieho hlavného mesta španielskeho protektorátu v Maroku. Tam Guadalupe začala študovať na gymnáziu ako jediná dievčina v triede. Situácia mohla byť zastrašujúca, ale čoskoro si získala rešpekt a obdiv svojich spolužiakov nielen svojimi dobrými známkami, ale aj odvahou pri plnení riskantných a nebezpečných výziev, ako napríklad keď ich vyzvala, aby

vypili nádobu plnú atramentu, a ako jediná to dokázala.

Po návrate do Madridu, kde jej otec nastúpil do Ministerstva obrany, Guadalupe dokončila strednú školu na gymnáziu Miguel de Cervantes a v roku 1933 sa zapísala na štúdium chémie na Centrálnej univerzite. Vo veku 17 rokov bola jednou z piatich dievčat medzi 60 zapísanými študentmi. Vo veku 20 rokov začala chodiť s katalánskym spolužiakom z chémie, ale nemala nijaký zvláštny záujem o sobáš a navyše bol tento mladík veľký perfekcionista. Svojim priateľkám hovorievala: „Taký dokonalý, taký dokonalý, to je príliš!“

Túžba po poznaní

Jednou z najväčších vášní vedca je túžba odhaliť skutočnú podstatu každého prvku. Tam, kde niektorí vidia strom, biológ vidí zložitú sieť buniek, z ktorých každá má svoju

funkciu, a chemik môže byť fascinovaný reakciami, ktoré sa tam odohrávajú a ktoré sú pre ľudské oko neviditeľné. Guadalupe mala túto vášeň, a to nielen pre svet vedy, ale aj pre svoj vlastný život.

Po skončení občianskej vojny v Španielsku, počas ktorej bol jej otec zastrelený, Guadalupe ukončila štúdium a začala pracovať na francúzskom gymnáziu a v írskom kolégiu. Mala 23 rokov, žila so svojou matkou a začínala si užívať určitú nezávislosť. Jednej januárovej nedele v roku 1944 išla ako každý bežný kresťan na Omšu a bola dosť roztržitá. Spomínala však, že v tých chvíľach sa jej stalo niečo zvláštne, neskôr povedala, že sa cítila dotknutá Božou milosťou. Keď vyšla von, stretla rodinného priateľa a zverila sa mu, že potrebuje hovoriť s kňazom, hoci sama nevedela presne prečo. Ten jej dal telefónne číslo na otca Josemaríu Escrivá. 25. januára

jej zavolať a o niekoľko dní neskôr prišla do domu na ulici Jorge Manrique, aby sa s ním stretla.

Sama rozpráva, ako prebiehalo jej prvé stretnutie s týmto kňazom: „Rozhovor v malom hoteli v Colonia del Viso, vtedy takmer na okraji Madridu, bol rozhodujúci pre môj život. (...) Posadili sme sa a on sa ma spýtal: „Čo odo mňa chceš?“ Odpovedala som bez toho, aby som vedela prečo: „Myslím, že mám povolanie“. Otec sa na mňa pozrel... „To ti nemôžem povedať. Ak chceš, môžem byť tvoj duchovný vodca, spovedať ťa, spoznať ťa, atď.“ To bolo presne to, čo som hľadala. Mala som jasný pocit, že Boh ku mne hovorí prostredníctvom tohto kňaza“^[2].

Začal proces rozlišovania a na konci niekoľkých dní duchovných cvičení našla odpoveď, ktorú podvedome hľadala. Objavila posolstvo Opus Dei a povolanie niesť Krista svojím

životom na všetky miesta a do všetkých povolání, s čím sa plne stotožnila. 19. marca, na sviatok svätého Jozefa, sa rozhodla odovzdať sa Bohu v Diele ako numerárka.

Bez návodu na použitie

Každý vedec vie, že akýkoľvek výskum je poznačený mnohými chybami a len niekoľkými úspechmi, často bez návodu na použitie. To by nemalo odradiť, ale malo by to byť pozvánkou na vyskúšanie nových riešení a hľadanie možných odpovedí, aj keď je tento proces pomalý. Guadalupe to zažila mnohokrát vo svojom živote: keď sa zdalo, že sa musí venovať úlohe, o ktorú pôvodne neusilovala, alebo sa presťahovať na nové miesta, kde Dielo potrebovalo pomocné ruky.

Od prvého momentu sa Guadalupe s nadšením a odhodlaním venovala všetkým potrebám Diela, formačným aj apoštolským, a takisto aj domácim

prácam, pre ktoré nemala veľké prirodzené schopnosti, podobne ako jej matka. Bola zabudlivá a ťažko si udržiavala poriadok vo svojich veciach a v domácnosti. Napriek tomu ju svätý Josemaría požiadal, aby sa starala o domácnosť v centre Opus Dei na ulici Jorge Manrique a zároveň cestovala na apoštolské cesty do Bilbaa, kde spolu s ďalšími tromi ženami začala prácu Diela.

Po návrate do Madridu v roku 1947 ju zakladateľ požiadal, aby pomáhala pri riadení Diela v Španielsku a aby viedla ženskú univerzitnú rezidenciu Zurbarán. To jej však nezabránilo, aby sa v tom istom roku zapísala na päť predmetov doktorandského štúdia chémie. Nasledujúci rok absolvovala štyri monografické kurzy potrebné na doktorát a začala písať dizertačnú prácu.

Cesta však mala iný neočakávaný cieľ: v októbri 1949 ju svätý

Josemaría požiadal, či by bola ochotná začať apoštolskú prácu v Mexiku spolu s ďalšími dvoma ženami z Opus Dei. Bolo to prvýkrát, čo Opus Dei prekročilo Atlantik a dorazilo do neeurópskej krajiny, v čase, keď dlhé cesty neboli časté. S dôverou v Božiu milosť Guadalupe súhlasila a napísala Otcovi: „Povedali mi o Mexiku. Ďakujem, Otče. Bola by som veľmi šťastná, aj keby som nešla, to viete, ale veľmi rada pôjdem, hoci v skutočnosti nad tým veľa nerozmýšlam. Každý deň obetujem modlitbu a ruženec Panne Márii Guadalupskej a prosím ju za to, čo ešte ani nepoznám.“^[3]

5. marca 1950 sa vydala na nové dobrodružstvo. O niekoľko rokov neskôr spomínala: „Bola som najstaršia, hoci som bola veľmi mladá, ale cítila som tých 80 rokov vážnosti, o ktorých som toľkokrát počula Otca hovoriť, aby sme ich prosili od Boha, lebo ich

potrebujeme. (...) Tak nás Otec naučil žiť dôveru v Boha a úplnú chudobu. Ako Otec stále hovorieval, kým som premýšľala, niesli sme v sebe lásku k Pánovi... a túžbu pripojiť sa k Božej šialenosti nášho povolania“^[4]. Keď vstúpila na mexickú pôdu, vynaložila všetko úsilie, aby žila ako jedna z nich: snažila sa spoznať kultúru, zmiernila svoju španielčinu, ktorá mohla byť pre Mexičanky tvrdá, a osvojila si miestne výrazy a dokonca zmenila aj spôsob obliekania, nosila typické ručne maľované *rebozos* alebo sukne s *volánmi*.

Otvárať cesty

Obmedzené finančné prostriedky nezabránili otvoreniu študentského internátu v dome na ulici Copenhague v Mexiku, ktorého riaditeľkou bola Guadalupe, rovnako ako predtým v Zurbaráne. Kým v Španielsku akademický život žien naberal na obrátkach, v Amerike

bola prítomnosť žien v univerzitných kruhoch ešte menšia.

Guadalupe sa zapísala na jeden predmet doktorandského štúdia chemických vied, aby mohla pokračovať vo svojej kariére, a zároveň venovala svoj čas vzdelávaniu dievčat v internáte, ktorý sa vyznačoval intenzívnym kultúrnym a vzdelávacím životom striedajúcim sa s príjemnými a zábavnými chvíľami. Jej zmysel pre humor bol veľmi výrazný, až do tej miery, že jej spolubývajúce zložili mexickú pieseň s refrénom: „Guadalupin smiech je nákazlivejší ako vážna choroba. Všetkým venuje pozornosť a každý deň chce všetkým zavolať“^[5].

V Mexiku žila päť rokov, ktoré boli poznačené rôznymi udalosťami: od jazdy na mulici po vidieku (ponúkli jej pištoľ na sebaobranu, ale ona si radšej vzala nôž, aby nemusela

strielať, ak to nebude naozaj nutné), až po uštipnutie pavúkom alebo škorpiónom počas prednášky o kresťanskej výchove. Hoci to bolo len krátke obdobie, Guadalupe zanechala stopu v mexických ženách a v krajine.

V októbri 1956 opäť odišla na neznáme miesto, tentoraz do Ríma, kde spolupracovala so svätým Josemariom pri riadení apoštolskej práce Diela po celom svete, ktorá sa rozširovala do nových krajín, ako Chile, Argentína, Kolumbia, Venezuela, Nemecko, Guatemala, Peru, Ekvádor, Uruguaj a Švajčiarsko. Po tom, čo otvorila cestu v Mexiku, nastal čas podporovať tie, ktoré kráčali za ňou, a prispieť všetkým, čo sa naučila na americkom kontinente.

Zmena plánu

Ako v každom výskumnom procese, aj Guadalupe musela zmeniť svoje plány, keď sa stretla s neočakávanou situáciou: po necelom roku života v Ríme, v marci 1957, sa náhle necítila dobre a vyčerpávala ju aj malá fyzická námaha, ako napríklad výstup po schodoch. Bola jej diagnostikovaná závažná mitrálna stenóza, dôsledok srdcového ochorenia, a jej stav bol tak kritický, že svätý Josemaría pripravil všetko na udelenie pomazania chorých.

Vďaka lekárskej starostlivosti a opatery sa jej stav postupne zlepšoval, ale bolo potrebné čo najskôr podstúpiť operáciu. Na žiadosť svojho brata Eduarda sa Guadalupe presťahovala do Madridu, kde ju 19. júla operovali v klinike De la Concepción. V tom čase to bol veľmi riskantný zákrok, ale výmena chlopne bola úspešná a aj

pooperačný stav bol dobrý, hoci jej zostala fibrilácia predsiení, ktorá postupne ustupovala. Ona zostala pokojná a dôverovala Bohu a lekárom^[6].

V decembri sa vrátila do Ríma, ale 29. toho mesiaca opäť ochorela. V máji 1958 sa vrátila do Madridu na vyšetrenia a tentoraz tam zostala natrvalo: vlhké podnebie Večného mesta nebolo dobré pre jej zdravie a Otec usúdil, že bude lepšie, ak zostane v španielskej metropole. Nasledujúce dva a pol roka, napriek fibrilácii, ktorá ju sprevádzala, viedla aktívny život a nepripisovala tomu veľký význam. „Mám sa veľmi dobre a hoci mám „patata de cuore“ (srdce je ako zemiak), každý deň mám väčšiu chuť pracovať a robiť veci; „ni modo“, "taká som“, písala do Ríma. A tým v Mexiku: „Už vám nebudem rozprávať o mojom cuore (srdci), lebo chudák sa správa tak dobre, že na neho už nemusíme myslieť“^[7].

Náhla zmena života by sa mohla zdať ako odklon od cesty, ale Guadalupe prijala svoju realitu s entuziazmom a duchom služby, ktoré ju charakterizovali. V roku 1961 viedla rezidenciu Diela, venovala sa mladým ženám v škole-domove Montelar a pracovala na doktorandskej práci, ktorú obnovila pod vedením Piedad de la Cierva, priekopníčky v oblasti štúdia umelej radiácie v Španielsku a industrializácie optického skla a prvej ženy, ktorá pracovala vo Vysokej rade pre vedecký výskum. Mnohokrát musela písať chorá, so všetkými knihami na posteli^[8].

Vpred, bez strachu

Guadalupe obhájila svoju diplomovú prácu na tému *Izolujúce refraktory v popole z ryžovej šupky*, ktorú 8. júna 1965 ohodnotili známku *cum laude*. Na druhý deň napísala svätému Josemariovi a spolu s kópiou

diplomovej práce mu poslala aj jednu refraktórnu tehličku. Na prvú stranu kópie napísala: „Otče, na týchto stranách je zhrnutie mnohých hodín práce. Pred chvíľou bola práca ohodnotená *cum laude* a chcem Vám ju čo najskôr odovzdať spolu so všetkým, čo som a čo mám, aby slúžila.“^[9] —

Dva akademické roky (1960-62) pôsobila ako učiteľka chémie na strednej škole Ramiro de Maeztu a ďalších 11 rokov (1964-75) na Ženskej škole priemyselného učiteľstva. Začínala ako asistentka a neskôr získala miesto profesorky na základe výberového konania. Bola menovaná za zástupkyňu riaditeľa tohto centra, potom zo zdravotných dôvodov odmietla funkciu riaditeľky, hoci 40 kolegov, ktorí uznávali jej prácu a schopnosti, ju povzbudzovali, aby ju prijala.

Od roku 1965 pomáhala pri plánovaní a o tri roky neskôr pri zavádzaní Centra pre štúdium a výskum domácich vied (CEICID), ktoré bolo snom svätého Josemaríu, aby sa dôstojne ocenila práca v domácnosti. Bola zástupkyňou riaditeľa a učiteľkou chémie textilu. Guadalupe tiež popri práci riadila centrum Diela na ulici Ortega y Gasset, starala sa o svoju matku, poskytovala poradenstvo vzdelávacím centráм ako *Senara* a venovala sa ďalším úlohám v oblasti sociálnej podpory.

Ako kaleidoskop

Posledné roky života Guadalupe boli poznačené jej odvahou a jednoduchosťou.

15. mája 1974 sa v Madride stretla so svätým Josemáriom, čo sama opisuje takto: „Bola to chvíľa dôverného rozhovoru, hlbokého dialógu slov a

porozumenia, kde som opäť pocítila, že sa búrajú hranice medzi tým, čo hovoril Otec, a tým, čo som si myslela, a ako už mnohokrát predtým, cítila som, že sa dotýkam Boha prostredníctvom jeho hmatateľnej viery, ktorá prestávala byť vierou a stávala sa skutočnosťou, ktorú mi odovzdával.“^[10] —

V októbri 1974 ochorela jej matka a bola hospitalizovaná v klinike Univerzity v Navarre v Pamplone, kde jej syn Eduardo pracoval ako člen lekárskeho tímu. Nasledujúci rok sa chronický zdravotný stav Guadalupe zhoršil a 2. júna 1975 bola hospitalizovaná v tej istej klinike, kde podstúpila zložitú operáciu kvôli vážnej hypertenzii v pľúcnom obehu^[11]. —

24. júna sa lekári rozhodli pristúpiť k veľmi zložitej operácii. Bolo potrebné nahradiť dve chlopne, mitrálnu a aortálnu, a rozšíriť trikuspidálny

prstenec. Počas týchto dní, hoci Guadalupe odpočívala, našla si čas na návštevu svojej matky a iných pacientiek, zaujímala sa o sestričky, prijala návštevy, ktorým sa snažila priblížiť Boha, a dokonca experimentovala s chemikáliami v kúpeľni, pričom používala zvyšky látok, ktoré si priniesla so sebou. Dalo by sa povedať, že svoju chorobu premenila na profesionálnu prácu, svoju situáciu znášala s pokojom, bez sťažovania sa, vyhýbala sa tomu, aby bola na príťaž, a sústredila sa na ostatných, pričom maximálne využívala každý okamih^[12].

O dva dni neskôr, 26. júna, s veľkým smútkom prijala správu o smrti svätého Josemaríu. V jej okolí bola veľká bolesť, prekvapenie a smútok, ale snažili sa to skrývať, aby ju v tak citlivej chvíli nerozrušili. Keď uvidela vlajku na pol žrde na budove prírodných vied Univerzity v Navarre (ktorej zakladateľom bol

veľký kancelár - svätý Josemaría), Guadalupe sa spýtala na dôvod, ale nikto sa jej neodvážil povedať, čo sa stalo. Bola to jej brat Eduardo, kto jej oznámil správu: „Guadalupe! Vieš, že ťa čaká veľmi vážna operácia a si si vedomá rizika, ktoré podstupuješ. Je dôležité, aby si bola pripravená a pokojná. Ale najskôr ti musím oznámiť správu, ktorá ťa veľmi zasiahne: včera zomrel náš Otec v Ríme (...). Môžu sa stať dve veci: buď sa s ním hneď stretneš a uvidíš ho po boku Boha a Panny Márie, alebo Otec požiada Boha, aby si tu zostala: obe cesty sú dobré“^[13].

1. júla podstúpila ďalší zákrok, ktorý sa zdal byť úspešný. O pár dní neskôr opustila JIS a začala chodiť. 14. júla Guadalupe raňajkovala a obedovala normálne a už sa hovorilo o jej skorom prepustení z kliniky. Všetko sa však nečakane zmenilo o pol piatej popoludní, keď sa jej zdravotný

stav náhle zhoršil. Eduarda okamžite informovali.

Napriek všetkej snahe a starostlivosti, ktorú jej venovali, upadla do agónie a aj v týchto posledných chvíľach sa naďalej starala o tých, ktorí sa o ňu starali. **María Jesús, sestrička z kardiologického oddelenia, si spomína na slová, ktoré jej Guadalupe povedala v tejto ťažkej chvíli: „Urobte všetko, čo musíte, a ty sa o mňa neboj. Budte veľmi pokojné, lebo ste urobili, čo ste mohli. Budem na vás veľa spomínať.“**^[14]

O pol šiestej ráno 16. júla, na sviatok Panny Márie Karmelskej, zomrela. O týždeň neskôr zomrela aj jej matka. Cirkev blahorečila Guadalupe v Madride 18. mája 2019 v paláci Vistalegre Arena na slávnosti, ktorej sa zúčastnili tisíce ľudí z piatich kontinentov a ktorú v priamom prenose sledovali ešte mnohí ďalší.

Výsledkom mnohých chemických procesov je po miliónoch rokov zloženia a pôsobenia špecifických podmienok teploty a tlaku vznik kryštálov, ako sú diamanty. Život Guadalupe bol „chemickým procesom“, v ktorom sa podieľala séria malých zložiek, ktoré vytvorili reťazec materiálov, ktoré boli na prvý pohľad bezcenné, ale v teple Božej lásky nadobudli pevnosť a lesk.

Ako sa uvádza v jednej z jej biografii, „každý svätý človek odráža svojím spôsobom, ako kaleidoskop, niečo z Ježiša Krista, ktorý je ten istý včera, dnes a navždy. Určitým spôsobom aj ona ukazuje, čím má byť žena dnes v Cirkvi a v spoločnosti. Toto je posolstvo, ktoré nám dnes dáva Duch Svätý. Teraz je na každom z nás, aby „rozpoznal svoju vlastnú cestu a vyniesol na svetlo to najlepšie zo seba, to osobné, čo do neho vložil

Boh“ (František, *Gaudete et exsultate*, s. 11)^[15].

Sklo potrebuje vonkajšie svetlo, aby odrážalo všetku svoju žiaru. Po celý svoj život Guadalupe vedela ukázať krásu, ktorá sa nachádza v malých gestách, odrážajúc Božiu veľkosť a prinášajúc svetlo do života každého človeka, ktorý ju poznal.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/maly-krok-
dnes-velky-skok-zajtra/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/maly-krok-dnes-velky-skok-zajtra/) (06.08.2025)